

надѣваме и да обичае; но ние се лъжемъ: съмнѣнието малко по малко печели и се разширява, празнината се растила около насъ и въ насъ, и упоението се замѣства отъ досадата.

Досадата е единъ добръ познатъ чловѣчески фактъ: тя се намира у всичкитѣ, даже и у най добритѣ. Тя е една сухость или една тягость която се поражда понѣкога отъ нѣкоя тѣжка и непривлѣкателна работа, понѣкога отъ бездействието; но у здравитѣ, благодарнитѣ и занятитѣ души, съмнѣнието е една случайность която отъ нищо нѣщо се исцѣрява: отъ една усмивка, отъ една дума, отъ една слънчева зара. Има друга по голѣма и по дълбока досада, която не трае само една минута, и която не се спира само на повърхността на душата, но която я завзема цѣла цѣлниничка и прониква дори до джното: тя е досадата причинена отъ чувството на нашата празнина и нищожество. Когато тѣзи досада се придружава отъ религиозното чувство, тя може да бѣде полезна, макаръ да не бѣде и тогава безъ опасность. Но когато досадата се придружава отъ съмнѣнието, тя е толкова злополучна за душата колкото и за умътъ: тя се ражда отъ празнотата и я разширява. Отъ първо досадата, както съмнѣнието, се придружава отъ удоволствието: отъ най наирѣдъ тя е една сладостна умора, душата нѣкакъ си се оставя на неопрѣдленността на животътъ. Душата обича да се скита по тѣзи парни и таинствени пространства които приличатъ до нѣидѣ на вѣчността; тя си мечтае върху своето безсилне и нищожество; тя мисли, че да меч-